

SKOGKURS

Landbruksdirektoratet

pb 56
7710 Steinkjer

Ditt navn

oj@skogkurs.no
Tlf: 400 21 266

Deres ref.: 25/3673-2

Vår ref.:

Dato: 29.08.2025

Innspill til forskriftsarbeidet om bruk av hund

Først vil vi takke for muligheten til å komme med innspill til forskriftsarbeidet. Vi kommer til å konsentrere vårt svar rundt dette med bruk av «skarpe hunder» til ettersøk.

Vårt svar er skrevet ut ifra faglige betraktninger, og med erfaring fra våre naboland som i likhet med det meste av Europa arbeider etter denne metodikken.

Begrepet «skap hund» oppleves som betent, og Skogkurs erfarer at mange opplever begrepet ulikt. Hva er en skarp hund? Skogkurs er av den oppfatning at vi trenger å utdype begrepet skarp hund så vi kan få et mer nyansert syn.

I sammenheng med hund som brukes til ettersøk er Skogkurs av den oppfattelse at en skarp hund er en løshund som har til formål å stille elg eller hjort i los, og kan holde eller avlive rådyr på flukt under ettersøk.

Skogkurs tar sterk avstand fra bruk av skarpe hunder til jakt.

Innspill

Skogkurs har et stort engasjement for viltet og for dyrevelferd. Dette er også bakgrunnen for at vi i de siste årene har intensivert vår satsing på å gi mer kompetanse rundt temaet ettersøk i Norge. Gode ettersøk er dyrevelferd i praksis.

Skogkurs har siden 2017 arrangert ca 30 kurs i ettersøk videregående. Når de om lag 350 deltakerne på kursene blir spurt om hva de ser som den største utfordringen med ettersøk av skadet storvilt i Norge svarer over 90% når det gjelder rådyr så er det at de ikke får tak i skadede dyrene som går unna når de går etter med sporhund. De har ingen hund å slippe som fysisk kan innhente dyret og få stopp på det. Resultatet blir da ofte at de avbryter ettersøket selv om rådyret er skadd.

Det samme gjelder hjort, da spesielt på Vestlandet, hvor det er liten eller ingen tradisjon med å slippe hund på hjort, ei heller om den er skadet. Om den skadde hjorten ikke går på en forpost eller blir avlivet i sårleie, blir ettersøket ofte avsluttet etter å ha sporet etter et stykke.

Når det gjelder ettersøk på elg i områder hvor løshund brukes under jaktutøvelsen er det ikke mangel på slipphund, men utfordringen er å slippe de til rett tidspunkt. Ofte gjøres det for tidligsom på en skuddplass og løshunden kan da skifte over til friske elger. I områder hvor jakten foregår med bandhund, som for eksempel nord i Trøndelag, har man mindre tilgang på slipphund. Her foregår ettersøkene med sporing etter den skadde elgen og forpostering med de utfordringer dette innebærer.

Et ettersøk begynner alltid med sporarbeid. Først skuddplassundersøkelse med hund, før en sporer fram til der viltet ligger skadet i sårleie. I de tilfellene en ikke lykkes med å få skutt viltet i sårleie og det flykter videre, viser all erfaring at viltet ikke legger seg i sårleie på nytt før etter veldig lang tid, og først når det ikke blir forfulgt lengre. Ut i fra dyrevelferdsmessige hensyn mener Skogkurs derfor at ettersøkshunden bør slippes løs for å kunne stoppe det skadde viltet. Når hunden slippes løs er formålet at viltet skal bli avbrutt i sin flukt. Hunden skal da stille det skadde viltet med stålos fram til ettersøksjegeren kommer fram og får skutt viltet. Skadet elg og hjort er arter som lar seg stille i stålos av hund. Løshund på elg og hjort er lovlig etter dagens lovverk, og dessuten effektivt for å minimalisere lidelsene for dyrene.

Når det gjelder ettersøk av skadede rådyr oppstår en utfordring. Rådyr har ikke en naturlig adferd som gjør at de lar seg stille i los av en hund på samme måte som elg og hjort. Skadede rådyr som flykter foran en sporende ekvipasje vet vi dessverre sjelden blir avlivet. (Dette kjenner vi fra både Norge og våre naboland). Disse skadede rådyrene blir utsatt for unødige lidelser. Skogkurs mener derfor at det mest dyrevelferdsmessige samlet sett er at hunden stopper viltet ved å fysisk holde det fast, eller at ettersøkshunden avliver det selv.

I den forbindelse tillater vi oss å minne om mekanismene i et naturlig økosystem. Skadet og sykt dyr blir som kjent på naturlig vis utsatt for lidelser. I naturen vil et skadet eller sykt rådyr bli mer eller mindre effektivt avlivet et rovvilt, om det ikke dør av skadene. Sett fra naturens side er det å bli avlivet at et annet dyr helt naturlig. Kompetanse og mange års erfaring fra andre land viser at en kompetent ettersøkshund avliver et skadet rådyr meget effektivt med minst mulig lidelse for dyret sammenlignet med rovvilt eller at det dør av skaden.

Skadde rådyr kan til dels sammenlignes med skadd fuglevilt ved at artene flykter eller gjemmer seg. Vi viser til at det under fuglejakten i Norge, både er lovlig og anbefalt at det brukes en appporterende hund. Ved å bruke en appporterende hund øker sannsynligheten for å finne igjen skadeskutt fugl i terrenget. Når de appporterende hundene finner viltet blir de avlivet av hunden, eller hunden bærer viltet til sin fører som avliver. Hvis fuglevilt blir skadeskutt er det etter de fleste sitt synspunkt best dyrevelferd at en appporterende hund blir benyttet som beskrevet over. Etter vår oppfatning av dagens lovverk er bruk av løshund på ettersøk etter skadet rådyr i beste fall være lov

etter dyrevelferdsloven. Vi ønsker at skadde rådyr må håndteres likeverdig som hjort, elg og fuglevilt.

Trening og ettersøksmetodikk

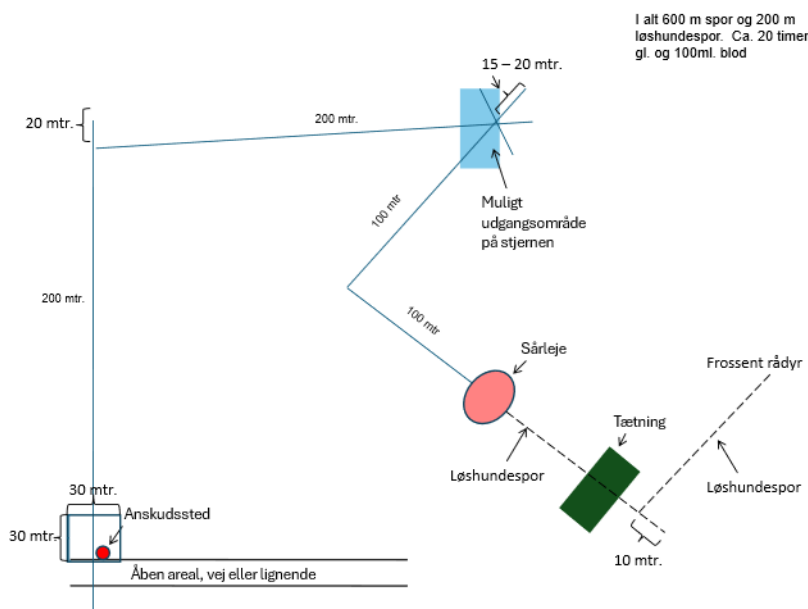
For å trene rene ettersøkshunder så mener Skogkurs at metodikken vi skisser i dette avsnittet er det som er mest effektivt med tanke å gå ettersøk på skadd vilt.

Sporet legges dagen før det skal gås. Sporet legges med klauvsko. På bildet under ser vi en hjorteklov som er montert i en klauvsko for sporlegging. En kan naturligvis også bruke klauver for andre viltarter til trening.

Sporet kan variere i lengde. Ønsker en å øve inn enkelte elementer i sporet kan det godt være kortere, men om en skal legge et spor med flere elementer bør det være på minimum 600 meter. I sporet ligger elementer som vinkel, tilbakegang og «stjerne» (et punkt hvor det er 5 tilbakeganger i tillegg til sporet inn.) Sporet avsluttes med et sårleie med blod. Før man går sporet med hunden dagen etter at det ble lagt går man inn til sårleie og legger litt friskt blod og forlenger sporet ca 200 meter. I enden av dette sporet legger med et frosset rådyr. Den siste delen av sporet, den delen som legges den dagen man skal gå, kalles for slippspor eller løshundspor.

Sporskisse

Hund og fører starter så på sporet. Kunsten er nå at hund og fører skal kunne skjelne mellom det gamle sporet som ble lagt dagen før, og det løshundesporet som kun er maks en time gammelt. Når hund og fører kommer til sårleie vil hunden reagere på at det er friskt blod, og at sporet er ferskere. Her slippes hunden. Det står en person i enden av sporet, et stykke unna det frosne rådyret som følger med om hunden kommer fram til dyret. Når hunden finner rådyret kan hundefører finne frem til hunden og det frosne rådyret ved bruk av hundepiler.

Viktige punkter

Skogkurs mener det bør være et kompetansekrav for å kunne bruke løshund/ slipphund til ettersøk. Det gjelder spesielt til hunder som skal holde eller avlive vilt, men vi ser at det trengs økt kompetanse om bruk av løs ettersøkshund på hjort og elg også. Det å trene etter rett metodikk betyr mye for hvor mange ettersøk vi løser. Ettersøk er noe annet enn jakt og bør behandles deretter.

Vi poengterer at det ikke bør brukes to løshunder samtidig på ettersøk da dette kan være uetisk og fort kan ende med dårlig dyrevelferd.

Skogkurs understreker at i vår metodikk så er ettersøkshund en ren ettersøkshund, som kun benyttes til ettersøk, og ikke jaktes med. Når det gjelder ettersøk på skadet vilt så anser vi dette som mest egnet. I forbindelse med krav om kompetanse for bruk av løs ettersøkshund/ slipphund bør det være et krav om at dette er en ren ettersøkshund, og ikke en hund som også brukes til jakt.

Når vi sier ettersøkshund så er det en hund som er trent til ettersøk fra den er valp, og kun brukes til ettersøk og ikke jakt som tidligere nevnt. En ettersøkshund som skal holde eller avfange et rådyr skal minimum være på størrelse med en Labrador, Münsterländer, Wachtelhund eller Bayersk viltsporhund.

En hund som er trent fra den er valp og kun blir brukt til ettersøk tar ikke friskt vilt.

Vi har oppfattet at noen tror at det brukes levende dyr for trening av skarpe hunder. Dette er ikke tilfelle! Bortsett fra at det naturligvis er etisk- og moralsk forkastelig, så ville det også hvert helt mot sin hensikt når vi arbeider for at hunden skal ignorere friskt vilt og forfølge skadd vilt.

Om noen skulle trene skarpe hunder på friskt vilt så tar Skogkurs sterk avstand fra dette.

Skogkurs står gjerne til rådighet og om mulig stiller vi opp hos Direktoratet for ytterligere presisering eller oppklarende spørsmål da dette er et komplekst og følelsesladet emne.

Med hilsen

Skogkurs

Øyvind Juliussen

Faggrupeleder

Jakt, viltforvaltning og utmark